

Bijzondere determinaties...

geïmporteerde zeldzaamheden

Nederland is een handelsland. Volgens cijfers van het Ministerie van Economische Zaken stond ons kleine, koude kikkerlandje in 2012 op nummer zeven van de grootste importeurs wereldwijd. Niet gek dat er af en toe ook wat bijzondere beesten ingevoerd worden, toch?

Het afgelopen jaar hebben we weer een aantal bijzondere soorten gezien. Het laatste aan ingevoerde geleedpotigen is dat je er niet altijd zeker van bent dat je de juiste determinatietabellen in huis hebt. Dit gold voor de twee soorten die hieronder beschreven worden; ze zijn ook naar deskundigen gestuurd voor een tweede determinatie.

Ozognathus cornutus

Deze keversoort behoort tot de familie van klopkevers (Anobiidae), waar ook de gewone houtwormkever en de broodkever toe behoren. In tegenstelling tot de bekende klopkevers, zijn mannetjes van deze soort herkenbaar aan de uitstekende hoorntjes die vanaf de monddelen naar boven steken. Dit zijn de mandibula, of kaken, van de kever. Aangepaste kaken kennen we bijvoorbeeld ook van het vliegende hert.

Deze soort komt voor in Noord-Amerika en wordt steeds vaker in Zuid-Europa aangetroffen. Er is een aantal sterk gelijkende soorten, waardoor exacte determinatie lastig is. De kever is actief op eiken, maar is ook gevonden op avocadobomen. Eitjes worden gelegd in naadjes in de dode uiteinden van twijgen. De larven die uitkomen eten van het dode materiaal. Als dat op is, kunnen ze ook levend materiaal aantasten. Voor zover bekend heeft dit geen grote negatieve effecten op de boom zelf. De larven zijn ook gevonden in de stelen van bloesems en in gallen.

De kevers in Nederland zijn aangetroffen in een partij zaden van de wonderboom (*Ricinus communis*). Het is niet bekend hoe ze daar terecht zijn gekomen. Mogelijk zaten de kevers op de boom toen de zaden geoogst werden. Ze staan niet echt

bekend als voorraadaantasters, hoewel ze wel eens uit gedroogde vruchten zijn opgekweekt.

Phoneutria boliviensis

Het gebeurt niet dagelijks dat er een bezoekje wordt gebracht door een recordhouder van het *World Guinness Book of Records*. We stonden dan ook versteld toen in september opeens, zonder enige voor aankondiging, een recordhouder bij het KAD aanwezig was: *Phoneutria boliviensis*. Helaas, of misschien gelukkig, niet in levende lijve. De spinnen van dit geslacht, die samen met meerdere andere spinnensoorten ook wel bekend staan als de bananenspin, zijn in 2010 door het *World Guinness Book of Records* aangewezen als de meest giftige spinnen ter wereld. De naam bananenspin is in dit geval vrij accuraat, aangezien ze met bananen is meegekomen vanuit Zuid-Amerika. In het Engels worden ze ook wel *Brazilian wandering spiders* genoemd. Ze maken geen web waarin ze andere geleedpotigen vangen, maar lopen vrij rond, op jacht naar prooien.

De giftigheid van deze spin was waarschijnlijk niet de reden waarom ze was platgeslagen. Vrouwjes kunnen een spanwijdte van meer dan tien centimeter bereiken. Door het formaat kunnen ze worden aangezien voor vogelspinnen. Ze behoren echter tot een andere familie: die van de kamspinnen (Ctenidae).

De kans dat deze spinnen zich kunnen vestigen in Nederland is overigens klein. De wintertemperaturen zijn te laag en het prooi-aanbod in woningen is waarschijnlijk te laag. In tropische kassen zouden ze mogelijk wel kunnen overleven.

Ozognathus cornutus, mannetje op een tandenstoker.
Foto: Joyce Gross

Phoneutria boliviensis.
Foto: Rogelio Quinatoa
(CC BY-NC 2.0)

Tekst: Bruce Schoelitz, KAD